

ARXIU / NORMA EDITORIAL

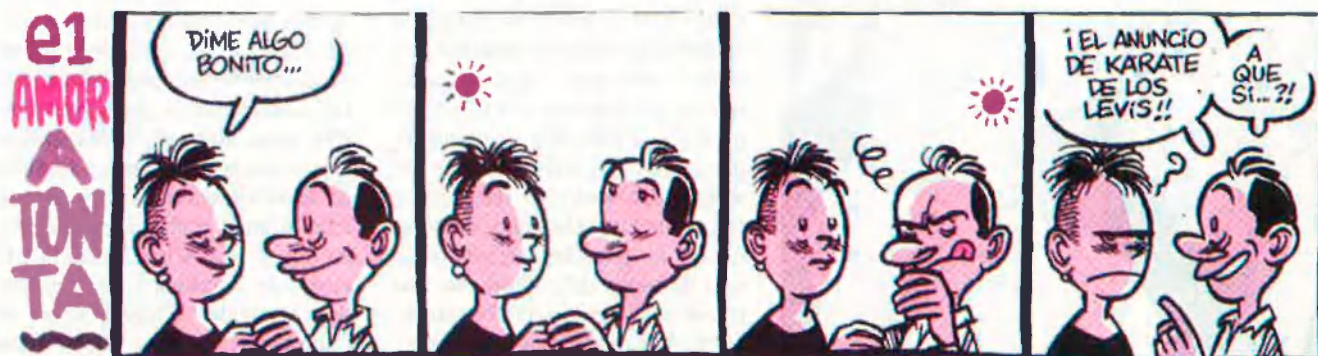
Còmics per a tots els públics

El XVIII Saló Internacional del Còmic de Barcelona aposta decididament pels gèneres que més públic arrossegueu a les llibreries: els superherois, el manga i el còmic eròtic, i així hi dedica les exposicions, els premis que atorgarà el públic i una bona part de les novetats que s'afanyaran a treure les editorials.

Del 4 al 7 de maig tots els afeccionats al còmic es troben a l'Estació de França de Barcelona: els uns per vendre-hi les darreres novetats o bé productes ja descatalogats o difícils de trobar, i els altres per gastar-s'hi una bona part dels estalvis del mes. També n'hi ha que hi aniran a passejar-se per les parades i admirar les exposicions. Estudiants de còmic que dibuixen impertorbables mentre el públic fa un cop d'ull als seus treballs per sobre l'espatlla, adolescents de consum compulsiu que adquireixen tots els productes que poden de la seva sèrie favorita (*Bola de Drac* fa uns quants anys, o *Pokémon*, actualment). Autors novells que intenten de fer conèixer la seva obra al gran públic i, de passada, atreure les mirades de les editores; autors consagrats que gasten la mà i el bolígraf signant exemplars als centenars de fans que volen tenir estampat un segell que revaloritzi el seu còmic, i molts espècimens humans que, durant uns pocs dies, es concentren en un mateix espai.

Els responsables del Saló provaran de complaure tots els públics amb la idea de superar, d'aquesta manera, els 85.000 visitants de l'any passat. Així, a banda el sector comercial, on editorials i botigues especialitzades tracten de mostrar totes les novetats de què disposen, hi ha el sector infantil, el taller de dibuix que munta l'escola Joso i l'àrea professional. Ara, l'activitat paral·lela que potser desperta més opinions, tant en favor com en contra, continua essent la de les exposicions.

Enguany els organitzadors han volgut sortir una mica de l'enclaustrament dels espais habituals de les exposicions (els vagons de tren) i expandir els panells per tot l'espai disponible. Si fem memòria, el jurat de l'edició de l'any passat va atorgar el Gran Premi del Saló a Miguel Quesada i a Pedro Quesada *in memoriam*. És per això que ara podrem veure una selecció d'originals d'aquests autors de l'anomenada Escola Valenciana. Pedro Quesada (Albacete, 1926 - València, 1988) va ser un escriptor prolífic, amb una important forma-

ció enciclopèdica, dotat d'una intuïció inusual sobre la comprensió i desenvolupament del fulletó. A més, mirat en perspectiva, s'ha pogut veure que les seves històries tenien un cert distanciament respecte a les formes dels altres autors, i d'aquesta manera la seva obra ha suportat força dignament el pas del temps. Entre els seus herois més coneguts hi ha el protagonista de *Pantera Negra*, un ésser criat a la selva com en Tarzan, els mil números llargs que va escriure del duet policíac *Roberto Alcázar y Pedrín*, les sis-centes aventures i escaig d'*El Guerrero del Antifaz*, els dos-cents números mal comptats d'*El Pequeno Luchador*, un centenar d'aventures per a en *Pancho Dinamita*, o les peripècies d'*El Espadachín Enmascarado*. El seu germà, Miguel Quesada (Albacete, 1933), en canvi, s'ha destacat més com a dibuixant i va coincidir alguna vegada amb en Pedro. Bons exemplars del seu art conjunt són *Los Exploradores del Universo*, *Ted el Pelirrojo* o *La Pandilla de los Siete*. En Miguel era, a més, cunyat del dibuixant Gago, i company de pupitre d'un altre notable dibuixant, en Bermejo. Es va iniciar com el seu germà a l'editorial Valenciana, va passar per Bruguera i va acabar a Maga, va ser-ne director artístic i va desenvolupar-hi durant quinze anys la seva imaginació més prolífica. Una part significativa de la seva obra es va editar fora de les nostres fronteres i resta encara per descobrir, com *El Gigante Gerold*. Quan va arribar la crisi del serial aventurer i el públic demanava uns altres tipus d'herois, en Miguel va passar al terreny de la il·lustració.

Una de les altres exposicions és dedicada a en Ricard Castells (Barcelona, 1955), que l'any passat va obtenir el premi a la Millor Obra per *Lope de Aguirre. La expiación*. La mostra recull una selecció d'aquesta obra, concebuda com la tercera part d'una trilogia sobre l'aventura del conqueridor, del qual narra els darrers dies i el tràgic final. A més, també s'hi exposaran originals de la seva obra *Poco*, publicada fa poc al nostre país. Una ocasió perfecta per a recuperar l'obra d'en Castells, una bona part de la qual resta inèdita entre nosaltres: obres com *Frijo Box*, *Matucana*, *Morning* o *Gummi* encara no han trobat un editor que s'atreveixi a fer-les conèixer, o potser és que troben el seu estil difícil de pair, cosa que els japonesos no entenen, perquè en Castells ha publicat fins i tot a l'editorial Kodasha.

La tercera exposició és dedicada a Ramon F. Bachs, i s'hi mostraran originals seus de l'obra *Manticore*, creada, juntament amb Josep Busquets, l'any 1996 per a l'editorial Camaleón. *Manticore* ens descobreix una heroïna particular i les seves inquietants aventures. Aquesta sèrie va fer possible que, en una convocatòria del Saló Inter-

nacional del Còmic, Ramon F. Bachs rebés el guardó Josep Toutain a l'autor revelació, *ex-aequo* amb Sergio Córdoba.

El premi a la Millor Obra Estrangera de l'any passat va recaure en *La Ciudad de Cristal* de David Mazzuchelli (Providence, 1960), i enguany en podem veure els originals. L'obra, recordem que és l'adaptació al còmic de la novel·la del mateix nom de Paul Auster i que pertany a *La trilogia de Nova York*. La darrera exposició dedicada als premis de l'any passat és la de Sergio Córdoba, que en va ser un dels autors revelació amb *Freaks in Love*. Publicada per Subterfuge Comix, l'obra narra les vivències de joves que es troben, es coneixen, s'enamoren, se separen i tornen a ajuntar-se, com la vida mateix. També podrem veure-hi treballs realitzats per l'autor a la revista *Volumen*.

A més dels premiats de l'any passat, el Saló ha volgut fer memòria de Charles Shultz i del cinquantè aniversari de la creació dels Peanuts. L'exposició, creada amb la col·laboració de Copyright Promotions Espana, és un homenatge pòstum a un dels més grans dibuixants de tires còmiques de la histò-

Dalt, 'Para ti que eres joven', de Manel Fontdevila i Albert Montteys, publicat per 'El Jueves'. Aquest còmic ha estat nominat com a millor obra per el Saló d'enguany. A sota, 'Bone', de Jeff Smith, publicat per Dude Comics, candidat a millor obra estrangera.

ARXIU / EDICIONS DE PONENT

'Heptamerón', de Maria Colino, de les Edicions de Ponent, proposat com a millor obra. Una història ambientada a l'Europa del segle XVI.

ria. Per primera vegada, s'hi veuen algunes tires originals d'en Charlie Brown, Snoopy i la resta de la colla, a més de molts objectes relacionats amb les seves aventures.

També hi ha un lloc especial per als superherois de tota la vida, un dels gèneres de còmic que més èxit continua tenint entre nosaltres. En aquesta mostra, hi podrem veure originals de destacats autors nord-americans com Jack Kirby (autor de *Patrulla X*), Kevin Maguire (dibuixant de *Hawk and Dove*, *Strikback*, *Justice League* o *Team Titans*, i més encara), John Romita Jr. (que ha creat per a la Marvel els superherois de *Marvel Team-Up* o els *Fantastic Four*), Mike Mignola, Salvador Larroca, Adam Hughes o John Byrne. També s'hi podran veure dibuixos originals d'autors del país i espanyols que treballen per a la indústria nord-americana en aquest gènere, com Carlos Pacheco, Ramon F. Bachs, Esteban Maroto, Oscar Giménez (autor de *Shocase* o *Flash*), Javier Pulido i Rafa Fonteriz i uns quants més.

Ediciones La Cúpula organitza una exposició de còmic eròtic en què es podran veure els originals de destacats autors que han publicat a *Kiss Comix*, revista creada

l'any 1991 i que ja ha assolit el centenar de números, amb tan bon estat de salut que la mateixa editorial va gosar fer-ne una col·lecció paral·lela, *Colección X*, en què alguns dels seus millors autors desenvolupen històries llargues en format de luxe. Dins aquesta petita mostra hi haurà les pàgines originals de molts dels autors que han passat per la publicació o, simplement, dels il·lustradors de les insinuants portades. Entre els primers hi ha en Ramón Armas, un madrileny que, després de passar per un seguit de fanzines, va debutar en la revista *Totem* de Josep Toutain, ja desapareguda. Actualment realitza la sèrie *Marujas al poder*. Un altre dels autors dels quals veurem una bona part de l'obra és Antoni Payà, nascut a Alcoi i col·laborador d'*EL TEMPS*. Va debutar a *Kiss Comix* després de guanyar el concurs de còmics que va organitzar la mateixa revista, i va crear el seu personatge més conegut, la Nina, en col·laboració amb el seu germà, el guionista Emili Payà. Avui els germans Payà treballen en un nou projecte de publicació pròxima, *Sex, Drugs & Benidorm*, un projecte ambiciós en què barrejaran gènere negre i eròtic. Les seves obres han adquirit fama internacional, tanta que publiquen a França, Bèlgica, Suècia, Dinamarca, Estats Units i a més països. També hi trobarem originals d'un altre valencià, Josep de Haro Silvestre. Nascut a Lliria (Camp de Túria), es va fer conèixer en publicacions com *Zona 84* o *Creepy*, de Toutain Editor. El 1993 va iniciar la seva col·laboració en la revista *Kiss Comix*, en la qual ha publicat algunes històries curtes autoconclusives. Després d'haver editat el seu primer i reeixit àlbum eròtic, titulat *Algo prohibido*, actualment ja treballa en el segon. Per la banda internacional trobem autors com Ferocius, un advocat xilè que va anar a parar al món del còmic per pura casualitat. Obligat a exiliar-se a Costa Rica, quan la situació al seu país es va fer insostenible, va treballar en tot de feines, com ara la publicitat, el disseny de ninots de drap o els relleus de coure. El 1981 va començar a publicar de nou a

Xile, a la revista *Bandido* i, a partir d'aquí tots els seus dibuixos van encaminar-se al gènere eròtic. Sèries com *Sábanas para recordar*, *Flor tabú*, *Butterfly* o *Milwaukee* segueixen la més clàssica tradició de la tirallonga sud-americana, a més d'unes elaborades escenes eròtiques que s'han guanyat els elogis de la crítica i l'entusiasme dels seguidors. Chiyoji Tomo és l'aportació manga a aquest món obsedit pels volums excessius i les dones solitàries. El seu personatge més conegut és Miss 130, una combinació de dona que, segons l'autor, "té la febril passió de Marilyn Monroe i la maternal vitalitat de Sophia Loren". L'aportació nord-americana ve de la part de Kevin Taylor, un dels autors negres més destacats del còmic internacional, que va crear el seu propi segell editorial, Black Lace Studios, d'on ha sorgit el seu personatge més popular, l'exuberant Giri, una estudiant sexualment insaciable que viu tota mena de peripècies. Els còmics de Taylor no solament atreuen l'atenció dels homes, sinó que han sabut captar la de les dones per la intensa personalitat i per la independència vital de les seves heroïnes.

Nominats als premis del Saló.

El dia 5 de maig es comunica quins són els còmics guanyadors del Saló d'enguany, els que, segons el jurat, mereixen de passar a la posteritat i ser considerats obres d'art. De moment, vet aquí la llista dels nominats:

Millor Obra Estrangera: *300* de Frank Miller, publicat per Norma Editorial (ambientada l'any 480 abans de Crist i inspirada en la batalla de les Termòpiles, narra les lluites interminables i sangonoses entre els perses i els espartans; una obra de gran realisme i acurada composició cromàtica que ja ha guanyat uns quants premis de còmic, com el Harvey o l'Eisner); *Bola ocho* de Daniel Clowes, d'Ediciones La Cúpula (aquest autor l'any passat ja competia amb *Pussy!* i ara presenta un compendi d'històries curtes, algunes de protagonitzades pel seu personatge estrella Lloyd Llewelyn i algunes al-

